

Collegebesluit

Onderwerp: Ondertekening manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen gemeente Haarlem

BBV nr: 2016/540456

1. Inleiding

Tijdens de begrotingsbehandeling 2017 is met motie 21 gevraagd om (1) zo spoedig mogelijk aan te sluiten bij de Green Deal Circulair Inkopen en (2) om in 2017 te experimenteren met circulair inkopen middels drie pilots.

Daarnaast kondigde het college aan dat staatssecretaris Dijkzema op 8 december namens de Rijksoverheid het manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) gaat ondertekenen samen met andere decentrale overheden. Hierin legt het Rijk de intentie neer om MVI te gaan hanteren. Verder is bekend dat het Rijk op korte termijn komt met de Green Deal Grond Weg en Waterbouw 2.0 en later met een hernieuwde Green Deal Circulaire Inkoop. Het college heeft de intentie om deze Green Deals te onderschrijven.

Het college reageert met de voorliggende nota op de ingediende motie.

2. Besluitpunten college

1. Het college besluit tot ondertekening van het manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen 2016-2020.
2. Het college besluit tot het aangaan van de Green Deal Duurzaam GWW 2.0.
3. Deze nota wordt ter informatie toegezonden aan de commissie beheer
4. Dit besluit heeft geen financiële consequenties.
5. Betrokkenen worden geïnformeerd.

3. Beoogd resultaat

Door kennisuitwisseling met andere gemeenten (de green deals) en het Rijk (het manifest MVI) en door een drietal pilots te bepalen wat er nodig is om de inkoop in Haarlem circulair te maken.

4. Argumenten

Circulair inkopen sluit aan bij de doelstellingen van de gemeente

Overheden kunnen bij uitstek met deze manier van inkoop een start maken, alleen al vanwege hun bredere doelstelling en hun lange termijnvisie. De gemeente Haarlem heeft circulair inkopen in een drietal beleidsdocumenten als doelstelling opgenomen: Startprogramma Haarlem Circulair 2030 (2016/82431), Economische Agenda Haarlem Samen Doen (2015/497123), Duurzaamheidsprogramma 2015-2019 (2015/245568).

Ook sluit het aan bij de MRA-agenda voor 2020 .

Profiteren van de inhoudelijke ondersteuning van het Rijk

Bij de Green Deals en het manifest MVO staat kennisdeling voorop. Bij de uitwerking van de voorstellen kan een beroep worden gedaan op het Expertisecentrum Aanbesteden Pianoo van het ministerie van Economische Zaken. Tevens geeft het Rijk ondersteuning bij het leggen van contacten en bij de uitwisseling tussen gemeenten.

Met MVI realiseert de gemeente haar duurzaamheidsambities

Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) betekent dat er bij de inkoop van diensten en goederen (inclusief werken) in alle fasen rekening wordt gehouden met de sociale, ecologische en economische dimensies van duurzaamheid.

MVI is voor overheden een belangrijk instrument om duurzaamheidsambities te realiseren. Deze ambities kunnen betrekking hebben op het verminderen van CO₂-emissies, op de transitie naar een circulaire economie, het voorkomen van schendingen van mensenrechten in de internationale productieketen en op *social return*. Om deze redenen wil de gemeente Haarlem het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen 2016-2020 ondertekenen.

Circulair inkopen is nog in ontwikkeling

Er is nog geen blauwdruk beschikbaar waarmee een inkoop circulair gemaakt kan worden. Een pilot voor circulair inkopen is daarom de aangewezen manier om daar ervaring mee op te doen. Tijdens de pilot, die zich op een werk en op een levering richt, zullen zoveel mogelijk onderdelen van een circulaire inkoop toe worden gepast om een optimaal leereffect te bereiken. In de derde pilot worden de circulaire mogelijkheden binnen een Handboek Inrichting Openbare Ruimte onderzocht. Het begrip circulair inkopen krijgt hierdoor meer inhoud. De hernieuwde green deal circulair inkopen is nog in ontwikkeling en nog niet gereed voor ondertekening.

MVI en circulair inkopen gaan verder dan regulier inkopen

Het inkoopbeleid is verschoven van het toepassen van minimumeisen naar het aanmoedigen van de markt om zo duurzaam mogelijke producten en diensten te ontwikkelen en te leveren. Hiervoor is het nodig om al voorafgaand aan aanbestedingsprocedures de dialoog aan te gaan met de markt, om in partnerschap innovatieve oplossingen te ontwikkelen en om in het aanbestedingsproces ruimte te bieden aan deze oplossingen.

Gedegen contract- en leveranciersmanagement is een voorwaarde voor daadwerkelijk duurzaam resultaat

Het in contracten opnemen van de toetsing van geleverde diensten, goederen en werken op het nakomen van duurzaamheidsbeloftes uit offertes gebeurt nu nog slechts sporadisch. Voor een echt duurzaam resultaat dient het structureel toegepast te worden. Het vastleggen en nakomen van prestatieafspraken moet onderdeel uitmaken van het Haarlemse Actieplan MVI en draagt daarmee bij aan een daadwerkelijk duurzaam resultaat.

5. Risico's en kanttekeningen

Er kan niet worden volstaan met het vastleggen van circulaire inkoop als beleidsuitgangspunt

De in 2016 gewijzigde Aanbestedingswet creëert nieuwe mogelijkheden om in dialoog te gaan met de markt. Haarlem heeft hiermee al ervaring opgedaan bij de contractvorming zoals die bij GOB plaatsvindt. De daarvoor benodigde inkooptechnieken zijn complexer van aard dan het hanteren van minimumeisen uit milieucriteriadocumenten, zoals in voorgaande jaren veelal nog gebruikelijk was. Het vastleggen van circulair beleid en het toepassen van circulaire spelregels bij aanbestedingen vormen een voorwaarde, maar zijn niet toereikend. Deze omslag zal de nodige inzet vragen van de inkooporganisatie en van bestuurders en opdrachtgevers, c.q. budgethouders. Dit vergt een gericht informatie- en communicatietraject.

Financiën

Aan deelname aan het Manifest MVI en het ondertekenen van de Green Deals zijn geen directe kosten verbonden. De kosten van de pilots en de mogelijk operationele kosten voor het aangaan van de Green Deals maken onderdeel uit van de decemberrapportage die aan de raad wordt voorgelegd.

Daartegenover leidt circulair inkopen in veel gevallen tot kostenbesparingen op de wat langere termijn. Het toepassen van *Total Cost of Ownership*, waarbij de gehele levensduur van een kapitaalgoed in ogenschouw wordt genomen, kan hieraan bijdragen. Daarnaast blijkt uit de praktijk dat samenwerking met de markt tot kostenbesparingen én tot duurzaamheidswinst kan leiden.

6. Uitvoering

Op 8 december vindt de ondertekening plaats van het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen. Op 17 januari 2017 de ondertekening van de Green Deal Duurzaam GWW 2.0. Een half jaar na inwerkingtreding van het manifest zal er een Actieplan MVI voor de eigen organisatie opgesteld worden. Gemeente Haarlem doet mee met de landelijke monitoring van uitvoering van MVI en de resultaten daarvan. Deze gegevens worden in het jaarverslag van de gemeente opgenomen.

Als in de decemberrapportage het benodigde geld beschikbaar wordt gesteld kunnen de pilots meteen van start gaan. Hiervoor wordt externe expertise ingezet en aansluiting gezocht met diverse platforms. Indien dit geld niet beschikbaar komt zal de uitvoering vertraagd worden.

Haarlem maakt al onderdeel uit van de Circular Academy, een *community of practice* waarin kennis wordt gedeeld. Zodra er meer bekend is over de vernieuwde green deal circulair inkopen zal worden besloten of hieraan deelgenomen wordt.

7. Bijlagen

Bijlage 1: Green Deal Duurzaam GWW 2.0 (concept)

Bijlage 2: Brief van het ministerie I en M: Maatschappelijk Verantwoord Inkopen

Bijlage 3: Handreiking Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen 2016 – 2020

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester